

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se
retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune
în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelt.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-kürt).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifă și învo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenueră la toate ofi-
cinele poștale din țară și din
străinătate și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Ca dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 70.

Brașov, Miercuri 28 Martie (10 Aprilie).

1907.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie st. v. 1907

se deschide nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinatorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni
6 coroane pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Contra-acțiune șovinistă.

Maghiarii din Cluj vor să se
miște și ei, adevărat mai bine zis, vor
să întâmpine mișcarea de protestare
în sânul Românilor c'un fel de con-
tra-mișcare.

E un semn acesta care probează
mai sigur ca ori și ce că lupta noas-
tră în contra nouălor uneltiri de ma-
ghiarizare corăspunde pe deplin intere-
selor noastre de apărare națională.
E și natural ca rezistența noastră na-
țională să producă nu numai indispo-
ziție, ci și mari îngrijiri în cuibul din
Ardeal al șovinismului maghiar.

De când politica guvernelor un-
gurești a deviat pe drumul fatal al
maghiarizării forțate, șovinistii din
Cluj, crezându-se chemați în prima
linie a veghia, ca apele acestei ne-
faste politice să fie cât mai puțin
turburate, au fost totdeauna cei din-
tâi cari, când mai ales Românii s'au
mișcat, au dat semnalul de alarmă,
căutând a provoca contra-acțiune chie-
mând sub steag pe Ungurii din Ar-
deal.

In anii după primul atentat să-
vârșit de regimul tisaist, în contra
școalelor noastre și după-ce Românii
în fața pericolului începuseră a se
reculege și a se organiza sub flamura
partidului național român unitar de la
1881, tot din Cluj s'a dat lozinca de a
declara sub scutul puterii de stat
războiul Românilor sau agitațiunii și
agitatorilor români, cum se zicea și
pe atunci. De aici din focularul, de
unde s'a hrănit întotdeauna spiritul in-
toleranței naționale, s'a pornit acți-
unea pentru înființarea „Kulturegylet-
ului, de aici s'a pus în lucrare cam-
pania de exterminare în contra școa-
lelor, instituțiilor și a pressei ro-
mâne. Am premis acestea pentru a
înțelege de ce mișcarea de protestare
din sinul nostru a deșteptat iarăși
îngrijirile celor din Cluj, cari veghiază
cu atâta zel ca nu cumva să fie al-
terat prin atitudinea hotărâtă a po-
porului român cercul intereselor șo-
viniste maghiare.

E vorba în adevăr de-o mișcare
antiromână ce se pregătește acuma
în vechia capitală a Ardealului. Vom

înțelege noima planului de contra-
acțiune, dacă vom spune că în fruntea
acestei acțiuni se pune faimosul pro-
fesor de universitate Apathy, care
de-un timp încoace așază necontentit
prin scrierile și vorbirile sale pe cona-
ționalii săi în contra Românilor, ear
indeosebi în contra clasei intelectuale
a acestora.

La inițiativa lui s'a ținut Sâmbăta
trecută în Cluj o mare consfătuire, la
care au luat parte numeroși politicieni
maghiari din acest oraș și al căreia
scop a fost a pregăti o adunare po-
porală maghiară în Cluj, care să se
ocupe de chestiunea proiectului de
lege școlar ce este la ordinea zilei.

Foia, în care Apathy își desfășură
în toate variațiunile vederile sale po-
litice intolerante, însoțește raportul
său despre amintita consfătuire cu
următoarele cuvinte introduse, care
caracteristice: „A făcut un mare pas
înainte mișcarea, a căreia țintă este
de a lua poziție față cu agitațiunile
naționaliste, indeosebi însă față cu
agitațiunile contra proiectului de lege
relativ la salarizarea învățătorilor ce
se desbete acuma în cameră.“

In ce sens voiesc Clujenii grupați
în jurul lui Apathy să se miște și să
ia poziție față cu „agitațiunile“ și
„agitatorii“ ne putem închipui, încât
n'ar mai fi de lipsă să ținem samă
de cele ce s'au vorbit și de programul
ce s'a stabilit în consfătuirea lor. Cu
toate acestea credem a fi de interes
să arătăm ideile și tendințele princi-
pale ce au predominat-o.

„Ceea-ce vrem să facem acum
trebuie să facem foarte de mult“,
zise Apathy, adevărat „să promovăm în-
țelegerea cu nemaghiarii“ sub cari el
are în vedere în primul rând pe Ma-
ghiarii de limba română, cum îi place
a ne numi. Sub masca aceasta a în-
țelegerii cu poporul cel bun și brav,
sedus de „agitatorii fără conștiință“
vrea să organizeze noua cruciadă
contra „valahilor“.

„Simțim noi, cu deosebire în Ar-
deal unde cei de limba română trăieș
cu totul izolați de noi în privința
culturală, economică și socială, for-
mând stat în statul maghiar, cât de
multe am neglijat noi Maghiarii până
acuma“.

Cu astfel de argumente a pledat
Apathy pentru acțiunea ce o are în
vedere. A schițat și problemele adu-
nării populare ce vor s'o convoace.
Ei aprobă, firește, direcțiunea politice
culturale a lui Apponyi pe deplin, dar
vor ca deputații lor ardeleni să ceară
modificări pentru înăsprirea mai mul-
tor dispozițiuni ale proiectului. Mai
au de gând a cere măsuri mai ener-
gice în contra „agitatorilor cari es-
ploatează pe țărani de limba valahă“.
Vor să pună la cale și în alte puncte
ale Ardealului manifestațiuni de felul
acesta pe temeiul devizei fantastice
și scâlciate, ca să fie „recucerii cei
de limba nemaghiară pierduți, pentru
ideea de stat maghiar“.

Iată ce voiesc șovinistii din Cluj.
Și câte n'ar mai voi ei încă? Le știm
și nu ne mai surprind.

O mulțumire însă avem. Nelini-
ștea și îngrijirea ce i-a cuprins din

nou și în măsură mai mare ca până
acum, ne dovedește viu și vădit că
mișcarea noastră în apărarea limbei
și a naționalității e necesară, sănă-
toasă și salutară și nu poate aduce
decât fructe bune pentru cauza mult
cercatului nostru popor.

Adunări de protestare.

Adunarea dela Fildul de jos (cercul
Huedinului).

Huedin, 8 Aprilie. (Telegr. part. a
„Gaz. Trans.“ sosită după 9 oare seara).
Adunarea Românilor din cercul electoral
al Huedinului, ținută la Fildul de jos, a
reusit perfect. Prezenți au fost aproape
toți preoții, mulți dascăli din jur, oaspeți
din Cluj, și peste o mie de oameni din
popor. Președintele adunării d-l protopop
Ioan Pop din Morlaca, apoi d-nii: avocat
Tămașiu din Hida și preotul Mureșianu
din Zombor au ținut discursuri avântate
pentru libertățile publice și contra proiec-
tului Apponyi.

Adunarea a primit unanim proiectul
de rezoluțiune ținut în termeni energici
și propus de d-l avocat Dr. Amos Frincu
din Clușiu după un discurs explicativ.

Un țaran mulțumeste frunțașilor de-
clarând că poporul este solidar cu ei. Ina-
inte de adunare ca și după încheierea ei
a domnit ordine perfectă — totuși stu-
dentul Șerban a fost deținut (!?) — Notarul
adunării Dr. Vasile Crișan.

Banffy-Huedin, 8 Aprilie n.

Onorată Redacțiune! Pentru întregirea
telegramei trimise și până când vă voi
putea comunica și vorbirile în adevăr en-
tuziaste ce s'au ținut, vă trimit rezoluți-
unea propusă de raportorul Dr. Amos Frincu
și votată unanim de adunare. Observ că
întăiu s'a votat rezoluția privitoare la re-
forma școlară și în urmă hotărârea contra
violării libertăților publice și pentru postu-
latul votului universal. Iată-o:

Rezoluțiunea

adunării dela Fildul de jos (cercul Huedinului).

I. Adunarea Românilor întruniți la
Fildul de jos, în ziua de 8 Aprilie 1907
luând la amănuntă desbaterile proiectul
de reformă al guvernului, privitor la școa-
lele confesionale, enunță unanim urmă-
toarea rezoluțiune:

1. Adunarea protestează solemn contra
reforme școlare proiectată de actualul mi-
nistrul de culte și instrucțiune publică, in-
fierându-o ca un temerar atentat, atât im-
potriva libertății, frățietății, egalei îndrep-
tări naționale și confesionale cât și im-
potriva drepturilor fundamentale istorice
și pozitive, publice, autonome și private,
inscrise în constituțiunile Transilvaniei și Un-
gariei, ba chiar și împotriva temeiurilor
creștinătății și a drepturilor omului, res-
pectate azi ca sfinte, în toată lumea civil-
lizată și neorbită de prejudeții și patimi.

2. De aceea adunarea, în conștiința
adevărului patriotism își ridică glasul in-
dignării sale profunde în contra sistemului
de guvernament manifestat și prin proie-
ctul înfierat, care cu sguđuira bazelor
istorice, etice și legale ale statului nostru,
în interesul exclusivismului de rasă urmă-
rește utopia desființării politice și etnice a
atâtor popoare pătrunse cu egală fidelitate
și de conștiință națională și de ființa lor
constitutivă de stat.

3. Prin urmare adunarea pretinde, ca
imediat să se retragă acest proiect, care
tentează a împedea pentru scopuri detes-
tabile nepatriotice, luminarea prin instruc-
ția a straturilor largi ale popoarelor, pos-
sibil elusiv în limba maternă, și astfel
primejduiește consolidarea reală a statului,
condiționată dela progresul armonic, dela
pacea religioasă întemeiată pe respectul
caracterului național al instituțiilor bise-

ricești, și dela buna conviețuire a popoa-
relor unite sub coroana sfântului Stefan;
în schimb adunarea reclamă alte măsuri
legislative, cari să asigure dreapta sala-
risare a învățătorilor confesionali, cu aju-
torul bugetului de stat, dat numai la ce-
rerea susținătorilor de școală și fără nici
o condițiune.

4. Adunarea conștie pe toți oamenii
libertății, și în primul rând pe toți fac-
torii bisericești, școlari și politici ai po-
porului român, ca să stăruiască pe lângă
toate forurile legale și indeosebi la supre-
mul factor constituțional, de a cărui tron
în strălucire ne leagă, ca și de patrie și
neamul nostru, lealitatea cu sânge pecet-
luită prin veacuri, și folosind toate mij-
loacele legale, cu supremă energie să lu-
creze, ca proiectul combătut să fie zădăr-
nicit, arătând pretutindenea, că națiunea
română, jertfind neasemenat dorului său
de luminare, are și hotărârea nestrămutată
de a intra în rezistența pasivă strict con-
stituțională față de ori-ce acțiune neligiuită,
îndreptată împotriva școalelor sale națio-
nale și confesionale, împotriva limbei și
culturei sale românești.

5. În urmă adunarea, pătrunsă de
sfințenia cauzei și de gravitatea primejdiei
amenințătoare, așteaptă cu încredere dela
toți, cei în drept și datorință, să întru-
nească fără prețet o adunare a întreg nea-
mului românesc din patrie, care în lupta
de apărare a cultului sale naționale, să-și
rostească solidar și în deplină frăție cu-
vântul său din urmă pentru situațiune și
pentru viitor, și să închege earăși întreg
poporul nostru într-o neînfrântă organizație,
care să cuprindă în fine toate forțele vii
ale națiunii, dela opincă până la vladică

II. Adunarea de față stănd neclintită
pe basa programului partidului național
român crede cu tărie, că o îndreptare ra-
dicală a situației compromise politice și
economice să poate efectui mai ales prin
validitatea principiilor depuse în acel pro-
gram de pace, dreptate și libertate națio-
nală, care reclamă și descătușarea pressei
și votul universal și libertatea de întru-
nire; adunarea în consecință acopere cu
aprobiul public toate acțiunile subversive,
ale dușmanilor coaliți ai libertății menite
de a suprima opinia publică și voința țării
întregi.

Adunarea de la Orăștie.

(Raport special.)

— 7 Aprilie n. 1907.

Stimată Redacțiune! O sărbătorească
și mult încurajatoare întrunire a avut loc
azi în Orăștie, unde 5000 de Români fără
osebiri de vederi politice, sosiți din alte
două centre ale comitatului, au venit să
protesteze și ei contra proiectului de lege
ce are descop nimicirea cultului și prin ea
a vieții noastre românești. Adunarea s'a
ținut în curtea bisericeii, în umbra crucei
și'n fața bisericeii.

Se alege președinte protopopul gr.
or. Vasile Domșa, iar vice-președini
pe protopopul greco-catolic Frenț și în-
vățătorul-dirigent Constantin Baiuc. Ca
notari au fost designați Ioan Moța și Dr.
I. Maior.

Președintele salutând cu cuvinte fră-
tești pe cei întruniți la lupta de apărare
a școalelor noastre, explică poporului sco-
pul întrunirii și roagă pe toți ca în bună
înțelegere și cu calmitatea recerută, să dis-
cute obiectele puse la ordinea zilei.

Primul a luat cuvântul Dr. Aurel
Muntean, espunând pe larg situațiunea po-
litică de azi, așa precum le contemplează
d-sa și provocându-se la mai multe legi
aduse până acum, pune în fața lor proie-
ctul de lege al guvernului unguresc, privi-
tor la școalele populare.

Se urcă apoi la tribună I. I. Lăpă-
datu și între viue aprobări și caracteris-
tice intreruperi cu o însuflețire ameste-
ca, cu multă îngrijorare arată cum ne-am
eluat puțințele noastre drepturi pentru a

ne putea cultiva, — câte jertfe am adus pentru asigurarea și ridicarea mijloacelor noastre de cultură și cum neîncetat a trebuit să purtăm cele mai grele lupte întru păstrarea clenodiilor noastre culturale.

Se ocupă amănunțit cu proiectul de lege al ministrului Apponyi și în special cu scopul ce se urmărește a se ajunge cu acel proiect, în caz dacă ar deveni lege, se provoacă la mai mulți bărbați politici ai Maghiarilor, cari încă ar fi fost de vederi contrare, sau cel puțin mai concilianți ca legislatorii maghiari de astăzi.

Se dă după aceasta cuvântul unui țaran, care cu o elocință rară în modul gâdnirii țărănilor noștri înzestrați cu o istețime și o judecată proprie firei românești în limbajul popular și ușor de înțeles explică fraților săi țărani pericolele ce pot să se nască din proiectul de sub înțelegere și de aceea îi provoacă ca cu bărbăție să-și spună cuvântul.

Furtune de aplauze și însuflețite aclamări au dovedit, că din sufletul și din inima fraților săi a vorbit.

D-l Vasile Osvadă cu o satiră usturătoare satirizează intențiunea binevoitorilor și cultivatorilor noștri și arată absurditățile și imposibilitățile, ce cuprind unii și din proiectul grofului Apponyi.

Și publicul îngrijorat pe o clipă se învieorează și răsplătește pe orator cu sinere ovățiuni de aprobare.

Un nou vorbitor trece la tribună Dr. Aurel Oprea și după o scurtă introducere, prezintă și recomandă spre primire următorul

Proiect de rezoluțiune:

Adunarea Românilor întruniți la Orăștie în ziua de 7 Aprilie luând la amănunțită dezbateri proiectul de reformă al guvernului, privitor la școalele confessionale, enunță unanim următoarea rezoluțiune:

1. Adunarea protestează solemn contra reformei școlare proiectată de actualul ministru de culte și instrucțiune publică, înfierându-o ca un temerar atentat, atât împotriva libertății, frățietății, egalei îndreptățiri naționale și confessionale, cât și împotriva drepturilor fundamentale istorice și pozitive, publice, autonome și private, înscrise în constituțiile Transilvaniei și Ungariei, ba chiar și împotriva temelurilor creștinătății și a drepturilor omului, respectate azi ca sfinte în toată lumea civilizată și asorbită de prejudicii și patimi.

2. De aceea adunarea în conștiința adevăratului patriotism își ridică glasul indignării sale profunde în contra sistemului de guvernament manifestat și prin proiectul inferat, care cu zguduirea bazelor istorice, etice și legale ale statului nostru, în interesul exclusivismului de rasă, urmărește utopia desfrântării politice și etnice a atâtor popoare pătrunsă cu egală fidelitate și de conștiință națională și de ființa lor constitutivă de stat.

3. Prin urmare adunarea pretinde ca imediat să se retragă acest proiect, care tentează a împedea pentru scopuri detestabile nepatriotice, luminarea prin instrucție a straturilor largi ale popoarelor, posibile exclusiv în limba maternă, și astfel primejduiește consolidarea reală a statului, condiționată dela progresul armonios, dela pacea religioasă întemeiată pe respectul caracterului național al instituțiilor bisericești și dela buna conviețuire a popoarelor unite sub coroana sfântului Stefan și adunarea reclamă alte măsuri legislative cari să asigure o dreaptă salarizare a învățătorilor confessionali, cu ajutorul bugetului de stat, dat numai la cererea susținătorilor de școală și fără nici o condițiune.

4. Adunarea conjură pe toți oamenii libertății, și în primul rând pe toți factorii bisericești, școlari și politici ai poporului român, ca să stăruiască pe lângă toate forurile legale și în deosebi la supremul factor constituțional, de a cărui tron în strălucire ne leagă ca și de patrie și neamul nostru, lealitate cu sânge pecetluită prin veacuri, și folosind toate mijloacele legale cu supremă energie să lucreze, ca proiectul combătut să fie zădărnicit, arătând pretutindenea că națiunea română jertfind neasămănat doborului său de luminare, are și hotărârea ne-strămutată de a intra în rezistența pasivă strict constituțională față de ori-ce acțiune nelegiuită, îndreptată împotriva școalelor sale naționale și confessionale, împotriva limbii și culturii sale românești.

5. În urma adunarea, pătrunsă de sfîntența cauzei și de gravitatea primejdiei amenințătoare, așteaptă cu încredere de la toți cei în drept și în datorință, să intrunească fără preget o adunare a întreg neamului românesc din patrie, care în lupta de apărare a culturii sale naționale, să-și rostească solidar și în deplină frăție cuvântul său din urmă pentru situațiune și pentru viitor, și să închege iarăși întreg poporul nostru într-o neînfrântă organizație, care să cuprindă în fine toate forțele vie ale națiunii dela opincă până la viațică.

Resoluțiunea aceasta este ascultată cu o atențiune deosebită și s'a primit cu unanimitate și cu vii aprobări de adunare, care a hotărât a se da (rezoluțiunea) deputatului cercului pentru prezentare și apărare întocmai.

D-l Dr. Aurel Muntean a găsit cu cale a mai propune și un amendament de mai însemnată valoare, care asemenea s'a primit.

Președintele mulțumește pentru încrederea, de care a fost împărtășit și pentru ordinea, seriozitatea și bunaînțelegerea ce s'a dovedit în aceasta memorabilă adunare, ce-o declară terminată.

D-l Francisc Hossu-Longin, reamintind activitatea Românilor din aceste părți în decurs de 40 de ani, arată, cum toate acțiunile de valoare națională s'au făcut și s'au putut face numai prin concentrarea puterilor și a tuturor factorilor competenți și îndatorați în perfectă și bună înțelegere.

De aceea semnalând și D-sa, că mare este pericolul, ce ne amenință și mari și grele lupte ne așteaptă, apelează la toți fii credincioși ai neamului, să se închege toți într-o singură falangă, care nu se va putea birui.

Nisuița spre acest scop văzându-o în această memorabilă adunare, mulțumește președintelui pentru înțeleapta conducere a adunării.

În urma acestor vorbiri adunarea și publicul s'a împrăștiat, cântând »Deșteaptă-te Române«.

Corresp.

Din dieta ungară.

Sedința camerei dela 8 Aprilie.

La proiectul de lege școlar a vorbit dep. Dr. Al. Vaida, cu-o mică întrerupere, dela începutul aproape până la încheierea ședinței timp de trei oare.

Guvernul, zise Vaida, a adus acest proiect de lege mai mult spre a abate atențiunea generală dela chestiunea votului universal, a pactului și a urcării contingentului recruților. El este, adause, un proiect hermafrodit, prin care se introduce spionagiul în școală, și care o va demoraliza. (Președintele întrerupe pe vorbitor, chemându-l la ordine.) Zice că arhiceriei și-ar implini numai o datorie remonstrând contra acestui proiect, care va aduce numai războiul social, ci și confessional. Va veni încă timpul când Apponyi va merge la Canossa din pricina acestui proiect și atunci pe lângă »groful negru« vom avea și un »grof de Canossa«. (Sgomot mare.)

După pauză continuă și este des întrerupt de deputații maghiari. La afirmarea lui Vaida, că lupta în contra proiectului va începe după ce acesta va ajunge la valoare de lege, strigă deputatul Szasz: »Voiți earăși să omorâți?« »Nimeni nu vrea să omoreje« răspunde Vaida.

Vorbitorii citează apoi pasagi din scrierile lui Mocsary. Va veni zice și timpul când Maghiarul va trăi în pace cu Românul... (Voci: Dar mai întâiu trebuie să fiți voi delăturați! Așa e!)

Vaida cetește apoi o poezie maghiară, care se folosește în școalele populare (de Györffy) și asupra căreia face o observare ironică.

E. Nagy: Batjocurește poeziile noastre, trebuie să-l dăm afară. Este o obrăznicie pe care nu o putem suferi.

Vaida a răspuns: »Poftim și mă dă afară, eu am aici dreptul de a vorbi!«

Terminând prezentează camerei un proiect de rezoluțiune, prin care cere ca în caz că va fi primit proiectul de lege să fie însărcinat ministrul de instrucțiune publică de a prezenta un proiect de lege în care să fie lămurit indicate dispozițiunile legilor fundamentale, cari nu sunt încă abrogate.

A mai vorbit deputatul nationalist slovac Fr. Skicsak, care asemenea a prezentat un proiect de rezoluțiune.

ȘTIRILE ZILEI.

— 27 Martie v.

Știri militare. Cu trenul de ieri după amiază a sosit la Brașov comandantul corpului de armată XII Ex. Sa F. M. L. Gaudernack, pentru a inspecta trupele din localitate. În suita sa se află și d-l colonel M. Șandru, noul comandant al brigadei de infanterie din Brașov.

Jubileul adjutantului Maj. Sale Monarchului. Duminecă și-a serbat generalul conte Ed. Paar jubileul de 20 ani, de când a fost numit prim-adjutant pe lângă Maj. Sa Monarchul. Din acest privilegiu Maj. Sa i-a conferit marea cruce a ordinului Stefan.

Cel mai mari bărbați ai Franței. Ziarul »Petit Parisien« a inițiat luna trecută un fel de plebiscit, punând cetitorilor săi înțelegerea: cari sunt cei mai mari bărbați ai Franței? Plebiscitul s'a încheiat zilele

trecute. Din 15 milioane voturi, cari s'au dat de câtră cetitorii numitului ziar, a întrunit cel mai mare număr de voturi și anume 1.338.425 celebrul Pasteur, 1.227.103 voturi Victor Hugo, 1.155.672 bărbatul de stat Gambeta, 1.118.034 Napoleon I. și 1.039.453 voturi Thiers. Sub un milion de voturi au întrunit următorii francezi: ministrul de războiu al revoluțiunii Lazare Carnot, chimicul Curie, A. Dumas (tatăl), medicul Dr. Roux, Parlamentier, care a înțrosus cartofii în Franța, electro-tehnicul Ampere, exploratorul Brazza, Emil Zola, Lamartin și Arago.

Incercare de șantaj în contra regelui Petru. Ziarul sârbesc »Stampa« comunică, că soția fostului ministru de justiție al Muntenegrului și apoi soția lui Voinovici, educatorul prințului Alexandru, s'a adresat unei rude a regelui Petru cu cererea, ca regele să-i trimeată 30.000 lei, căci în caz contrar va face destăinuri senzaționale asupra scandalurilor dela Curtea sârbească și asupra legăturii regelui Petru cu regiștii. »Stampa« adaogă că această amenințare a d-nei Voinovici nu este decât o încercare de șantaj.

Dela frații din Bucovina. Cetim în »Apărarea națională«: Comitetul național central al Românilor din Bucovina în ultima sa ședință ținută în săptămâna aceasta între altele a luat și hotărârea, ca să învite pe toți domnii prezidenți ai comitetelor districtuale, ca aceștia se compue un catastru asupra tuturor comunelor din județele respective în care se află societăți cu cabinete de lectură și bănci după sistemul raiffeisian și acele în care nu se află aceste instituțiuni culturale și economice. Scopul comitetului central e adevă de a purta o evidență asupra mersului acestor instituțiuni, iar acolo, unde nu se află, de a contribui și a conlucra împreună cu factorii chemați la înființarea lor.

Necrolog. În Hodac a încetat din viață alaltăeri învățătorul pensionat și cassar comunal Izidor Lupu în etate de 59 ani. Pe defunctul, a căruia înmormântare se face astăzi, îl deplâng soția, șapte fii și numeroși consăngeni. Odih' în pace!

Un învățător — ucigaș. Se anunță din Szabadka, că învățătorul Sárffi Bela din comuna Soltovadkert a bătut pe un școlar atât de stranic, încât bietul copil după două zile a încetat din viață. Învățătorul, care de 25 ani servește la această școală, s'a sinucis de supărare.

În abatorul orașului Brașov s'au tăiat în cursul lunei Martie 9 tauri, 176 boi, 11 vaci, 23 bivoli, 91 vite tinere, 395 viței, 652 porci și 4707 miei. Din comunele învecinate s'au adus în oraș vite deja tăiate și anume 2 boi, 3 vaci, 1 bivol, 540 porci și 133 miei, afară de aceasta 103 chilogr. carne de porc. Din vitele tăiate au fost eschise dela consumare 2 porci și au fost confiscate 97 deosebite organe din vitele tăiate. N'au fost admise spre tăiere 2 viței și 17 miei. Ca taxe de tăiere și examinare s'au încasat 3183 cor. 63 b., ca dare de consum și 25% adaus s'au încasat 10.315 cor. 31 b., alte taxe 57 cor. 92 b., laolaltă 14.556 cor. 86 b.

Inundări. Se anunță din Vișeu (Maramurăș) că râul Hernad a esundat. — În Deva Murășul ieșind din albie, apele au inundat un teren de o mie jughere.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Architectul din Norwood.

Din viața unui detectiv de Conan Doyle.
(Urmare.)

O singură speranță mai aveam — dar și aceasta slabă, foarte slabă. Am examinat scrianul. Conținutul lui era partea cea mai mare scos afară și pus pe masă. Hărțile erau în cuverte mari și sigilate. Poliția a deschis câteva din ele. După cât am putut eu constata aceste hărții nu erau de nici o valoare mai mare, iar registrele d-lui Oldacre nu prea arătau a fi strălucită starea lui materială. Imi părea însă că ar lipsi încă hărțile de acolo — poate aceste au fost cele mai principale, — le-am căutat în toate părțile și nu le-am găsit. — Dacă ne-ar succede să documentăm aceasta, ne-ar fi spre mare folos, căci ar contrazice mult părerilor lui Lestrade; cine ar luza hărții de valoare când ar ști că și așa le moștenește?

»In sfârșit după ce am cercetat toate zadarnic, mi-am încercat norocul cu me-nagera. Numele ei e Lexington, e o femeie mică dosnică, tăcută și bănuitoare. Ea ar putea mai multe să ne spună dacă ar vrea; despre asta sunt foarte sigur.

Însă a fost tăcută ca o figură de ceară. Ea a deschis d-lui Farlane la 9½ oare seara ușa și zice că mai bine să i-se fi uscat mâna decât să fi făcut aceasta. La 10½ zice s'a dus să se culce. Odaia ei zace tocmai în partea opusă și astfel n'a putut să audă nimic. Abia la alarma dată în urma focului s'ar fi deșteptat. Mi-a mai spus că d-l Farlane și-a lăsat pălăria și bastonul în coridor. De asta își aduce bine aminte și că sârmanul și bunul ei stăpân de sigur a fost omorât. »A avut inimici?« Inimici are fie-care om, zise ea, dar d-l Oldacre a trăit foarte retras și a convenit cu oamenii numai în afacerile lui. Mi mai spusese că ar fi văzut nasturii și că ar fi cunoscut imediat că aparțin celui costum pe care l'a purtat stăpânul ei în seara din urmă. Lemnele să fi fost foarte uscate din cauză, că n'a plouat patru săptămâni și că au ars astfel ca iasca. Când venise ea la foc era deja totul incins în flăcări, nu se mai putea deosebi nimic, dar ar fi mirosit a carne prăjită, ce au constatat și pompierii. De hărțile și afacerile lui private în genere mi-a spus că n'are nici o cunoștință.

»Așa, dragul meu Watson, asta este întreaga dare de seamă a nereusitei mele. Și totuși — totuși — știu, că toate sunt miucinoase și false, o simt în toate oasele mele«. Este ceva ce zace în dosul acestor

lucruri și despre careștie menagera. Avea ceva dârj în ochii ei, ceea-ce se poate observa la acei oameni, cari retac ceva. Dar toate aceste simțiri și cugetări nu ne folosesc nimic, Watson, și dacă nu vom avea un noroc deosebit, atunci mă tem că cazul de la Norwood nu va avea norocul să fie însemnat în carnetul succeselor noastre, al cărui conținut mai curând ori mai târziu tot va eși în publicitate.

»Omul acesta n'are însă nici decum înfățișarea unui criminal« observai eu.
»Asta este o probă cam suspectă, dragă Watson. Nu îți aduci aminte de pericolosul ucigaș Bernt Steven, care a apelat în anul 1887 la ajutorul nostru? Mai există așa un om, care să fi avut aparența unui copil nevinovat ca și acela?

»E adevărat«.

»Dacă nu ne va reuși, să-i dovedim nevinovăția lui prin dovezi mai întemeiate, e pierdut omul nostru. Argumentațiunea lui Lestrade este întărită prin toate descoperirile ulterioare, și nici o faptă nu stă cu ea în contrazicere. Numai hărțile cari lipsesc ar fi contra acestor argumentațiuni. Aceasta este singura bubă și de aici trebuie să se înceapă o nouă cercetare din partea noastră. La revidarea catastrului lui Oldacre, am observat că starea materială nefavorabilă derivă mai cu seamă de acolo, că s'au îngrămădit acum mai în ui-

ma o mulțime de polițe de plată mari, cari în anul din urmă s'ar fi plătit unui anumit domn Cornelius. Ași vrea acum bu-curos să știu cine e acel domn Cornelius, cu care poartă un architect pensionat așa mari afaceri. Nu e imposibil ca acesta să fie amestecat în afacerea asta. El poate să fie un agent, un comisionar, însă n'am găsit nici o corespondență relativă la plățile aceste mari. În lipsa de alte argumente mai bune trebuie să se înceapă cercetările mele acum cu informarea după acel domn, care a încasat banii aceștia dela bancă. Cu toate astea eu fătu meu cred că cazul acesta nu va contribui să mă-rească renumele nostru. Lestrade va lăsa ca clientul nostru să fie spânzurat și Leotland Jard va triumfa.«

Nu știu dacă și acum a durmit Holmes în noaptea aceea, căci când am venit la dejun, l'am găsit palid și obosit; ochii lui limpezi mi-se păreau, în urma inelilor negre ce-i încadrau și mai limpezi. Pe covor sub scaunul lui erau aruncate mucuri de țigări și cele dintâi ediții ale jurnalelor de dimineață. Pe masă o telegramă deschisă.

»Ce zici la asta Watson?« întrebă el dându-mi telegrama.

Ea venea dela Norwood și era de următorul cuprins:

Teatru german în Braşov. Deseară noutatea „Drei Erlebnisse eines englischen Detektivs“, comedie în 3 acte de Franz Schönthau. — Măne, 10 Aprilie, pentru a doua oară „Husarenfeber“ de Kadelburg, care sigur va avea tot aceiaşi reuşită ca cea dintâi reprezentaţie.

Tragica moarte a unui atlet. Revista engleză „Healthand Strength“, scrie următoarele: Într-o luptă decisivă, care a avut loc în Londra la teatrul „Alhambra“, între Hackenschmidt şi Sbyško, primul furios apucă cu putere pe Sbyško, rupându-i coloana vertebrală. Nefericitul Sbyško a încetat din viaţă după 2 ore de chinuri teribile. Publicul adănc impresionat, a părăsit imediat teatrul.

Un om care înviază morţii. Următoarea întâmplare tragi-comică se anunţă din Bucureşti: Duminecă pe seară, a purtat adus într-o căruţă din satul Colentina săteanul Ion Grondea în etate de 27 ani, care suferea de mai mult timp de ftisie. Alături de dânsul se afla soţia lui, care dezolată plângea într'una. Pe când erau aproape de Capitală, nenorocitul muri în căruţă. Un individ binişor îmbrăcat opri căruţa şi întrebând pe tânăra femeie de ce plânge, aceasta îi spuse: »De, domnişorule, mi-a murit bărbatul.« — »Dar de ce suferea bărbatul d-tale?« — »De oftică. A atacat sârmanul din cauză că a muncit toată iarna în frig.« — »Lasă nu mai fi supărată, că ţi-l înviez eu. Cât îmi dai însă pentru asta?« — »Îţi dau tot ce am la mine, numai înviează-mi bărbatul,« răspunse femeia. Tânărul se urcă în căruţă, luă dela femeie suma de 10 lei şi începî să frece pe mort la tâmple. Aproape de barieră individul, — care trebuie să fi fost vre-un pungaş, a sărit din căruţă şi a luat-o razna pe câmp, ascunzându-se în nişte gropi. Femeia s'a plâns secţiei, care face cercetări.

Adunarea marilor proprietari din România.

Duminecă s'au întrunit în localităţile »Societăţii Agrare« din Bucureşti vr'o 200 proprietari. Într-o discuţie asupra situaţiunii ei, are a ajuns proprietatea mare în urmă recentei răscoale ţărăneşti. Adunarea a fost deschisă de către d-l Sava Şomănescu, care aduce la cunoştinţă, că societatea agrară a încredinţat preşedintele societăţii d-lui P. P. Carp. Au luat cuvântul d-nii P. P. Carp, C. Iurca, Al. Brăescu şi Al. Marghiloman, vorbind la chestiunile dela ordinea zilei. În fine adunarea primeşte următoarea moţiune:

»Considerând că unii prefecti — credem fără aprobarea guvernului — prin chemări oficiale de prefectură, a proprietarilor şi arendaşilor, spre a hotărî împreună cu administraţia condiţiunile de învoeli cu ţăranii se tînde a se stabili un regim de minimum de salariu şi maximum de dijă; Considerând că se păşeşte astăzi la întemeierea unui regim intolerabil şi aceasta nici măcar în virtutea unei legi şi numai a arbitrarului prefectural; Considerând că speranţele fără margini ce pot naşte în mintea ţăranului de pe urma unor atari proceduri sunt de natură a menţine neliniştea în spirite şi a provoca conflicte; Considerând că sancţiunea ce se dă de unii din prefecti — de sigur fără ştirea guvernului — reprimează condiţiunile impuse de ei este ameninţarea că autorită-

ţile nu răspund de menţinerea ordinii, ceea ce s'ar putea interpreta ca un îndemn la răscoală,

Societatea agrară împreună cu agricultorii şi proprietarii întruniţi la această societate exprimă dorinţa legitimă ca legile să fie respectate şi pentru aceasta cere ca actele nelegale ale acelor prefecti să fie anulate şi desaprobat în mod public, lăsând deplină libertate părţilor în stabilirea raporturilor reciproce.

În vedere: Că incendiile, jafurile şi devastările comise în timpul răscoalelor au cauzat la numeroşi agricultori pagube însemnate, atrăgând ruina pentru mulţi din ei, că faptele comise carî aproape s'au generalizat peste o mare întindere a ţării, ating nu numai relaţiunile dintre proprietari şi muncitorii de pământ, ci însăşi ordinea constitutivă a statului. Că nu este admisibil în special ca locuitorii din comunele, carî au luat parte la jafuri şi devastări sau carî au stat în imposibilitate faţă de ele să nu fie declaraţi responsabili, căci ar fi a le da o primă de incurajare; Că nerepararea pagubelor comise ar fi de natură a aduce o însemnată scădere în producţiune şi prin urmare în bogăţia generală a ţării, deoarece pentru mulţi agricultori capitalul de exploatare a fost nimic; Considerând că reconstituirea mai repede a acestui capital este chiar în interesul statului, Societatea agrară, împreună cu proprietarii şi agricultorii întruniţi la această societate în ziua de 25 Martie, crede că este de datoria statului de a lua urgente măsuri pentru a înlesni proprietarilor devastatî reconstituirea capitalului de exploatare făcând astfel posibilă începerea muncilor. Adunarea însărcinează comitetul de a aduce aceasta la cunoştinţa guvernului.

Bibliografie.

„Doamne ajută-ne“ e numele unui nou volum de nuvele de d-l Romulus Oiofleac, care a apărut acum zilele din urmă în tipografia regală din Bucureşti. Cartea e scrisă într-o limbă frumoasă şi într'un stil uşor. Motivele şi-le-a ales d-l Oiofleac mai mult din viaţa dela ţară. Formatul e octav mare, tipar frumos pe 246 pagini şi costă numai 2 coroane plus 10 bani porto. Se poate procura prin tipografia şi librăria A. Mureşianu.

A apărut Nr. 4 din revista »Junimea Literară« cu următorul sumar: Rămâi la noi, I. Broşu. La fântână, Ioan Gramada. Îndrăgostiţii, Leandru. Ceva despre limbile clasice în gimnaziu, V. Greciuc. Cântec, Elena Sirena. La mormântul lui Eminescu, Liviu Marian. Sărmanii drumetî, V. Loichită. Printre flori, G. Rotică. Coliba, V. Loichită. Plânge vioara, Narcis. Traduceri originale din Petöfi, V. Loichită. Flăcău tomnatic, V. Huţan. Dări da samă, Iancu I. Nistor. Cronică, gt. Notiţe bibliografice, N.-r. Răspunsuri. Redacţia şi administraţia: Suceava (Bucovina) strada Sturdza Nr. 655.

ULTIME STIRI.

Şedinţa de azi a dietei.

(Raport telefonic special al „Gaz. Trans.“)

Budapesta, 9 Aprilie. În şedinţa de azi a camerei a luat cuvântul dep. Dr. Stefan C. Pop, rostind un discurs

bine argumentat şi frumos în contra proiectului. A vorbit până la orele 1¹/₄.

Preşedintele dă un avertisment deputatului Vaida, pentru că în discursul său ţinut eri, cetind o poesie maghiară, şi-a bătut joc de Unguri. (Deputatul Vaida nu e prezent în cameră.)

Deputaţii maghiari în urma acestora fac mare tărăboiu şi ameninţă pe deputaţii naţionalişti.

Dep. Ugron cerând cuvântul ţine un discurs pătimaş şi plin de invective la adresa Românilor. Din nou se naşte un mare sgomot şi vociferări. Dep. Stefan Pop cere ca camera să nu-şi spună cuvântul în chestia Vaida, până când acesta nu se va rectifica. Vaida va vorbi mâne înainte de intrarea în ordinea zilei.

Deputatul Iuliu Maniu răspunde cu demnitate lui Ugron şi respinge cu indignare atacurile pline de ură adresate deputaţilor naţionalişti şi poporului român. Mai vorbeşte dep. Dr. Vlad în chestie de regulament.

Şedinţa se ridică la orele 2 şi câteva minute.

Bistriţa, 9 Aprilie. (Telegr. part. a „Gaz. Trans.“) Adunarea alegătorilor români din comitatul Bistriţa-Năsăud a succes foarte bine. Au fost prezenti peste o mie de alegători. Ordinea de zi a fost dezvoltată de patru oratori. S'a protestat unanim contra proiectului şcolar şi s'a hotărât ca proiectul să fie înaintat şi la dieta ţării.

Budapesta, 9 Aprilie. Conte Bethlen a anunţat în conferinţa de eri a partidului koştist că va interpela mâne în chestia mişcării iridentistă (!) între Români, iar dep. Ugron a cerut consimţământul partidului de a propune camerei în vederea obstrucţiunii deputaţilor naţionalişti, prelungirea şedinţelor cu 1 oră.

Londra, 9 Aprilie. Ziarul „Daily Mail“ spune că scriitorul englez Sidney Whitman s'a adresat regelui României întrebându-l asupra situaţiunii din România. Secretarul privat al regelui i-a trimis o lungă scrisoare, în care arată că suveranul este foarte mahnit din cauza pressei în genere şi mai ales din cauza celei vieneze, care a exagerat întinderea şi natura desordinelor din România. Aceste desordine nu au avut nicidecum un caracter antisemit, cum li-s'a atribuit şi probă e că pentru cei câţiva evrei molestaţi, sute de creştini au fost ucişi. Mişcarea este esenţialmente de un caracter pur agrar. Pagubele carî au rezultat, neînsemnate pentru evrei, au fost în schimb foarte mari, pentru proprietarii şi arendaşii creştini.

Viena, 9 Aprilie. Semioficiosu „Poll. Coresp.“ publică următorul comunicat: Ambasada română a primit azi o telegramă prin care este autorizată să dea cea mai energică desmintire ştirilor publicate de diferite ziare, cari afirmau că ar fi existat în România un complot împotriva familiei regale.

Atena, 9 Aprilie. Regele Victor Emanoil, pe bordul vasului „Trinatria“, escortat de escadra italiană şi de escadra grecească, a sosit eri aci. El a fost primit la Pireu de regele George şi de principii moştenitori. Întâlnirea celor doi suverani a fost din cele mai cordiale. Regii s'au îmbrăţişat cu căldură. Mulţimea i-a aclamat cu entuziasm. În gara Atena s'au făcut suveranilor nouă şi lungi ovaţiuni.

Viena, 9 Aprilie. Corespondentul din Atena al ziarului „Tribuna“ a intervievat pe preşedintele Camerei d. Levidis, asupra scopului vizitei regelui Victor Emanuel. D. Levidis a răspuns că această vizită nu are alt scop decât de a lega şi mai mult relaţiunile dintre Grecia şi Italia şi simpatia dintre cei doi suverani. Preşedintele Camerei greceşti desminte că ar fi vorba de o intervenţie a regelui Italiei pentru aplanarea conflictului greco-român, şi şi-a exprimat speranţa că Italia va ajuta mult pe Grecia în visurile ei de panelenism.

Murăş-orşheiu, 9 Aprilie. Apele Murăşului crescând ameninţă să inunde oraşul. O parte din Reghinul-sădesc e inundat.

Deva, 9 Aprilie. Murăşul a inundat hotarul Devei şi ameninţă şi oraşul.

Belgrad, 9 Aprilie. Scupcina s'a amânat până la 9 Iunie fără să fi votat bugetul.

Belgrad, 9 Aprilie. Ştirile din provincie spun că s'au produs inundaţii din cauza topirei zăpezilor şi creşterii apelor.

Praga, 9 Aprilie. Ziarul „Glas Narodna“ anunţă că conziliul municipal din Praga a fost încunostiţat în mod oficial că Maj. Sa Monarchul va sosi cu un tren special Lunia viitoare la orele 4 după amiază în Praga. Directorul de ceremonii al Maj. Sale a sosit deja la Praga.

Petersburg, 9 Aprilie. După »Novoje Vremja« la universitatea din Kiew se află cu totul în mâinile revoluţionarilor. Studenţii universităţii din Moscova resistă ultimatumului lor de a avea dreptul să ţină întruniri publice cu caracter politic. Universitatea din Moscova nu va fi probabil deschisă înainte de luna Maiu.

Petersburg, 9 Aprilie. Familia Ţarului i se va stabili la Peterhof în ziua de 31 Martie. În vederea acestei mutări s'au luat cele mai întinse măsuri. S'au îndoit toate gârziile şi s'au luat toate măsurile de apărare a liniilor ferate şi a drumurilor pe cari vor trece membrii familiei imperiale.

Paris, 9 Aprilie. Comisiunea uniunii muncitorilor a decis să proclame greva generală cu începere dela 11 Aprilie.

Karbin, 9 Aprilie. Un mare incendiu a distrus cartierul comercial Fudjama pe o întindere de doi kilometri. Mii de oameni au rămas fără adăpost. Pagubele sunt evaluate la peste 4 milioane de ruble.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor respons.interim.: Victor Branisce

Încercările făcute de medici practici

au dat rezultatul, că untura de peşte în forma Emulsiunii lui Scott este mult mai cu efect ca cea obicnuită. Un tratament într-o clinică cunoscută au dovedit, că untura de peşte în starea ei obicnuită luată, au avut ca efect o augmentare a greutatei de patru ori mai mare ca greutatea ei. Luată în forma Emulsiunii lui Scott, augmentarea de grăsime organică au trecut de şapte ori mai mare decât greutatea unturei de peşte din Emulsiunea lui Scott. Copii şi pacienţii gingaşi pot folosi Emulsiunea lui Scott, fără a se teme de cea mai mică greutate.

Pescarul cu tatogul cel mare este semnul de garanţie al procedurii veritabile a lui Scott. Emulsiunea lui Scott se capătă în toate farmaciile. Preţul unei sticle originale 2 cor 50 b.

(Va urma.)

Găsit nouă dovezi importante. Vina lui Farlane e definitiv constatată, te sfătuesc să nu te mai ocupi de acest caz.

Lestrade.

»Asta sună foarte serios«, îi răspunsei. »Este anunţul triumfului lui Lestrade«, observă Holmes, zâmbind amar. »Şi totuşi ar fi prea timpuriu a considera cauza ca pierdută. O nouă dovadă ar fi ca o sabie cu două tăişuri; şi ar putea documenta uşor contrarul la ceea-ce gândeste Lestrade. Dejunează lute să mergem pe urmă amândoi acolo să vedem ce să mai poate face. Am sentimentul ca şi cum aş avea lipsă de societatea ta şi de ajutorul tău moral.«

Amicul meu n'a mâncat nimic. Era o particularitate a lui de a nu mânca nimic în asemenea momente, şi adesea să încredea în natura lui de fer până ce leşina de foame. »Pentru moment nu mi-a mai rămas putere pentru digestat«. Aşa mi răspundea la sfaturile mele de medic. Şi astăzi nu-mi bătu nici astăzi la ochi când nu dejună de loc şi plecă cu mine nemâncat la Norwood.

În jurul lui Deep Dene House erau o mulţime de curioşi adunaţi. Casa şi poziţia ei mi-am fost închipuit-o eu foarte bine. În use mă întâmpină Lestrade c'o faţă de triumfător.

»Hei domnule Holmes cine are dreptate? Ți-ai găsit deja vagabondul?«

»Încă nu mi-am dat părerea ultimă în chestiunea aceasta« răspunse amicul meu.

»Noi ne-am dat-o deja ieri şi astăzi s'a şi adevărit aceasta. Aşadar trebuie să recunoşti că de astă dată te-am întrecut domnule Holmes.«

»Tochmai așa faci par'că ai fi găsit ceva deosebit, ca și cum s'ar fi întâmplat ceva neașteptat«, zise Holmes.

Lestrade rise cu hohot.

»Îți cred d-le Holmes că nu te lași așa bucuros învins, ca cei mai mulți dintre oamenii noștri, însă nu se poate aștepta ca cineva să aibă în totdeauna dreptate, nu-i așa d-le Doctor? Veniți cu mine domnilor, căci cred că acumă vă pot pentru totdeauna convinge de vinovăția tânărului Farlane.«

Ne conduse printr'un coridor într'un antreu destul de întunecos.

»Pe aici trebuie că a trecut Farlane după comiterea crimei lui pentru a-și lua pălăria«, zise el mai departe. »Ultați-vă numai aici«. C'un patos teatral aprinse el un chibrit și ne arătă o pată de sânge pe pătetele alb spoit. Când apropiă chibritul mai mult de părete, observai că nu era numai o stropitură, ci se vedea cum se cade urma unui policar apăsât pe părete.

»Scoateți numai lupa d-le Holmes.«

»Da, tocmai asta am vrut s'o facc.«

»Trebuie că-ți este cunoscut, că doi policari nu lasă niciodată una și aceeași urmă.«

»Am auzit despre asta.«

»Atunci te rog să-l asemeni cu această formă de ceară ce a fost luată azi dimineață după policarul tânărului Farlane.«

Apropiind forma de ceară lângă pata de sânge numai trebuia nici lupă pentru a cunoaște imediat că amândouă derivă dela unul și același policar. Am recunoscut îndată că tânărul nostru client e pierdut.

»Asta-i ultima verigă din lanțul dovezilor«, zise Lestrade.

»Da, asta-i ultima verigă«, repetai și eu.

»Asta-i hotărîrea«, zise Holmes.

Însă în vocea lui îmi părea ceva curios, mă întorsei spre el și fața lui era cu totul schimbată și trăda o bucurie ascunsă. Ochii îi străluceau și mi se părea că numai cu greutate își reținea risul.

»Dumnezeule din cer!, exclamă el, cine ar fi crezut una ca asta? Cum poate să te înșele de multe ori înfățișarea unui om, într'adevăr! Părea la vedere așa un om cum se cade! Ne va fi spre învățătură, ca să dăm așa de ușor crezământ impresiunilor noastre. Nu-i așa Lestrade?«

Convocător.

Toți cei ce au subscris acții la înființându-l institut de credit și economii „VATRA”, societate pe acții în Cluj — prin aceasta se conchiamă la

Adunarea constituantă

ce să va ținea în Cluj, Strada Kossuth Lajos Nr. 26, la 20 Aprilie 1907 st. n., la 9 oare din zi cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea faptului, că s'a asigurat capitalul societar prin subscriseri și plătiri satisfăcătoare condițiilor lor prospect.
3. Decidere asupra constituirii ori întrelăsarea înființării institutului.
4. Statorirea statutelor.
5. Alegerea comitetului de revizie.
6. Denumirea membrilor din direcțiune de către fondatori.
7. Decidere asupra absolutului membrilor fondatori.
8. Eventuale propuneri.
9. Închiderea adunării.

Cluj, la 1 Aprilie 1907 st. n.

Pentru membrii fondatori:

Nicolau Ivan, Dr. St. Morariu,
prezident. notar.

Garantează soiuri variabile de
TRANDAFIRI ȘI POMI ROȘII
—liferează—

M. Fr. Wilk jun. & Comp.
Codlea (Comitat Brassó)
PREMIAT CU MEDALIA DAUR 1906
PLANTATIUNE NOUĂ DE GRĂDINI
CATALOG PRINCIPAL GRATIS.

„TÂRNĂVEANA”,
institut de cred. și economii, Sighișora

Concurs

pentru ocuparea unui post de practicant cu salariu începătoriu de 720 cor. anual, fiind a-se ocupa acest post imediat.

Reflectanții au a-și trimite documentele necesare — între cari și absolutoriul vre-unei școale comerciale superioară — la adresa direcțiunei.

Sighișoara, în 8/IV. 1907.

DIRECȚIUNEA.

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Aprilie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%	112 35
Renta de corone ung. 4%	94 55
Imp. câșt. fer. ung. în aur 3 1/2%	83.—
Imp. câșt. fer. ung. în argint 4%	94 35
Bonuri rurale croate-staوية	95 48
Imp. ung. cu premii	198.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	147.75
Renta de hârtie austr. 4 1/16	98 65
Renta de argint austr. 4 2/10	98.55
Renta de aur austr. 4%	117 15
Renta de corone austr. 4%	98 70
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	88 70
Los.ri din 1860	151 75
Acții de-ale Băncii ung. de credit	1770.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	776 75
Acții de-ale Băncii austro-ung.	664 50
Napoleonori.	19 15
Mărci imperiale germane	117 80
London -ista	241 60
Paris vista	95 55
Note italiene.	95 25

Cursul pieței Brașov

Din 9 Aprilie n. 1907.

Bancnote rom. Cmp. 18.94	Vënd.	18 96
Argint român	18.0	18.84
Napoleonori.	18.94	19.—

Galbeni	11.20	11.45
Mărci germane	117.20	117 3
Lire turcesci	21.50	21.60
Scriș. fonc. Albine 5%	100.—	101
Ruble Rusesci	2.53	2.58

Îngust este spațiul

nui loc a descrie efectul fabulos cel produce Regulatoru Teintului „Hoppa” pentru înfrumusețarea feței. Aceasta ar fi de prisos.

H Faptele vorbesc, H

O On. Dame să cumpere „Hoppa” cu 2 cor. 50 bani și dispariția miraculoasă de pistru, pete de ficat, roșiata pielii, sgrăbunțe și ori cărei necurățenii a pielii va dovedi: mai bine ca vorba, că singur „Hoppa” suplinește toate cosmeticurile ca cremă, săpunuri și pudră. Immoaie, în inerește, înviorază, albește fața, mâinile, grumazi și umerii.

HOPPA engl. Regulator-Teint **HOPPA**
Depositar principal
Wilhelm Kaiser & Cie
Győr, Baross I. Se capătă în farmaci și Droguerii. 2799,3—10.

Gard viu de mărăcini

Mărăcini-Gleditsehia

prosperază iute în ori-ce fel de pământ, resistă prin ghimpi deși animalelor, durează 70—80 ani, cresc așa de îndesat că nu pot răzbi nici galițe, nici porceii. Un gard vecinic nerăzbit. Mărăcinii se pot planta până la mijlocul lui Maiu. vlăstari se păstrează în pivnițe cu gheață. Regule tipărite cum să se planteze se dau la fie-care comandă. Dacă nu convine mărăcini trimite gard de drot, cel mai perfect fabricat, ieftin 100, 150, 200 cm. de lat.

Umbrar de vițe

este podoba cea mai frumoasă la casă. O colecție constă din 8 sorturi de vițe, 20 de rădăcini, o rădăcină produce 200—300 de struguri.

Butași de struguri

spre completarea lip-selor la plantarea de vițe, 60 de soiuri de struguri perfect des-voltați, cu rădăcini moi.

Delaware

viță lucie, care încolțește la fie-care oară, oiu nobil. De 18 ani plantez 40 de jugăre. Un jugăr produce 35 Hectolitri. Vinul este dulce și tare. Pentru manip lare nu este trebuință de vre-o știință, de aceea mulți cultivatori de vin sunt contra.

Descriere și catalguri ilustrate cu conținut instructiv spre orientare trimite gratis și franco GABRIEL NAGY proprietar de vii în Nagy-Kágya.

— Correspondență în toate limbile. —

Contra tusei, răgușelei și catarului are efect mai bun

Bomboane Pemete ale lui RÉTHY

a se observe, ca la cumpărare să se ceară expres Bomboane Réthy, deoarece sunt multe imitații rele.

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai

RÉTHY Pemete bombone!

Picături pentru ușurarea vânturilor și cărceilor

Bibergeiltropfen

Un medicament de casă probat încă din anul 1844, care escitează pofta de mâncare și promovează mistuirea.

Prețul unei sticle 1 cor.

Se trimite numai 2 sticle cu rambursă de 2 coroane 50 bani.

Comandă a se adresa:

JULIUS BITTNER'S Apotheke in Gloggnitz

(2775,4—25.)

Niederösterreich.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 66967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, auțul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, re-ceală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, cari la tractare normală a medicu-lui se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din tote păr-țile lumii, cari prețesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis și ese confundat cu aparatul „Volta”, de ore-ce „Crucea-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficios opriț, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și ceresat. Deja lefinătatea crucii male electro-magnetice o recomandă îndosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor. folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție forte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țers i streinătate ese. **MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.**

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acuratețã, precum:

- IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și color.
- CĂRȚI DE SCIINȚA, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
- STATUTE.
- FOI PERIODICE.
- BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.
- PROGRAME ELEGANTE.
- BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚA ȘI ÎN COLORI.
- ANUNȚURİ.

- REGISTRE și IMPRIMATE pentru tote speciile de serviciuri.
- BILANȚURİ
- Compturi, Adrese, Circulare, Scrișori.
- Couvert, in totă mărimea.
- TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
- PREȚURİ-CURENTE și DIVERSE
- BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în eta-giul, îndêrpt în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.